

Ärendenummer
TRV 2021/100822
Motpartens ärendenummer
21-02333, 21-02334, 21-02335,
21-02336

Dokumentdatum
2021-09-28

Konfidentialitetsnivå 1

Mottagare
Sjöfartsverket
601 78 Norrköping
sjofartsverket@sjofartverket.se

Kopia till
Trafikverket, diariet

Trafikverkets yttrande om Sjöfartsverkets förslag till nya avgiftsföreskrifter

Sammanfattning

Utifrån nuvarande finansieringsmodell förstår Trafikverket att Sjöfartsverket behöver höja avgifterna för att balansera myndighetens ekonomi rent principiellt. Samtidigt ser Trafikverket med oro på vilka konsekvenser det kan medföra. Med ökande kostnader riskerar de sjöburna godsvolymer att minska, vilket i sin tur kan komma att påverka nyttorna av pågående investeringar i slussar och farleder. Det blir också, enligt Trafikverkets uppfattning, svårare att realisera de politiska ambitionerna om att öka andelen godstransporter med sjöfart. Trafikverket menar att återkommande kraftiga höjningar av sjöfartens avgifter bör undvikas.

Yttrande

Sjöfartsverket har tagit fram ett förslag till nya avgiftsföreskrifter som ska gälla från och med den 1 januari 2022. Förslaget omfattar höjningar av farledsavgifter, lotsavgifter, avgifter för isbrytning samt trossföringsavgifter för Södertälje- och Trollhätte kanal. De mest påtagliga höjningarna gäller lots- och farledsavgifterna som föreslås höjas med 10 procent respektive 9,1 procent. 8 procent av den senare avser att täcka utgifterna för miljöincitamentet. Höjningen av beställningsavgifterna för isbrytning föreslås bli 8 procent medan trossföringsavgiften föreslås öka med 100 kronor per sluss.

Trafikverket konstaterar inledningsvis att Sjöfartsverket under en längre tid har höjt lots- och farledsavgifterna, med undantag för 2021 då höjningarna pausades med anledning av de ekonomiska effekterna av Covid-19. Det huvudsakliga skälet har genomgående varit att balansera Sjöfartsverkets ekonomi, där myndighetens intäkter påverkas av konjunktursvängningar och andra omvärldsfaktorer. Samtidigt har den politiska ambitionen att flytta godstransporter från väg till sjöfart successivt förtydligats och konkretiserats,

Ärendenummer
TRV 2021/100822

Dokumentdatum
2021-09-28

Motpartens ärendenummer
21-02333, 21-02334, 21-02335, 21-02336

bland annat genom regeringens nationella godstransportstrategi och nu gällande nationell plan för transportsystemet. Budskapet från politiken är tydligt: sjöfarten har en viktig funktion i framtidens godstransportsystem och andelen sjöburna godstransporter behöver öka för att möta det långsiktiga behovet av mer hållbara och tillförlitliga godstransporter.

Trafikverket har i upprepade remissvar till Sjöfartsverket påpekat att höjningarna av avgifterna dels riskerar att försvåra realiserandet av de politiska ambitionerna, men också att försämra de nyttoeffekter som förväntas av såväl planerade som pågående investeringar i farleder och slussar. Flera av de nu aktuella investeringarna, exempelvis i Mälaren samt i Södertälje- och Trollhätte kanal, har tydliga konkurrensytor mot väg. Det finns därmed, enligt Trafikverkets bedömning, en påtaglig risk för att de sjöburna godsvolymerarna här kan komma att minska som en följd av de upprepade avgiftshöjningarna. Samma sak noterar även Sjöfartsverket i de bilagda konsekvensutredningarna. De aviserade avgiftshöjningarna påverkar dessutom förutsättningarna för de pågående projekten inom stödordningen ekobonus, ett system som administreras av Trafikverket på uppdrag av regeringen. En del av de nu beviljade medlen kommer i praktiken gå till att täcka de nu aviserade höjningarna.

Trafikverket vill också påminna om att myndigheten har ett pågående regeringsuppdrag om att tillsätta en nationell samordnare för inrikes sjöfart och närsjöfart. Uppdraget löper på sex år och ska slutredovisas senast den 31 december 2024. Samordnaren ska bland annat främja en väl fungerande och effektiv inrikes sjöfart och närsjöfart samt förbättra förutsättningarna för överflyttning av godstransporter från väg. Trafikverket bedömer att de upprepade avgiftshöjningarna försvårar genomförandet av uppdraget och komplicerar dialogen och samverkan med berörda parter. Trafiken på inre vattenvägar är ett exempel på ett prioriterat område i uppdragets handlingsplan som drabbas oproportionerligt hårt av höjda avgifter.

Utifrån nuvarande finansieringsmodell förstår Trafikverket att Sjöfartsverket behöver höja avgifterna för att balansera myndighetens ekonomi rent principiellt. Samtidigt ser Trafikverket med oro på vilka konsekvenser det kan medföra. Trafikverket menar att återkommande kraftiga höjningar av sjöfartens avgifter bör undvikas. En mer långsiktig avgiftsmodell som skapar förutsättningar för att öka andel godstransporter med sjöfart vore önskvärt.

Ärendenummer
TRV 2021/100822
Motpartens ärendenummer
21-02333, 21-02334, 21-02335, 21-
02336

Dokumentdatum
2021-09-28

Avslutningsvis vill Trafikverket hänvisa till tidigare remissvar daterade 2017-10-16, 2018-10-23, 2019-09-02 samt 2020-11-13, som i stor utsträckning fortfarande är aktuella.

Föredragande, samråd och sakgranskning

Beslut i detta ärende har fattats av chefen för avdelningen Nationell planering Lennart Kalander. Handläggare och föredragande har varit Björn Garberg vid enheten Strategisk planering. Samråd har skett med Rein Jüriado vid den centrala funktionen Strategisk utveckling samt med Marielle Svan och Pia Berglund vid enheten Strategisk planering. I den slutliga handläggningen har även chefen för enheten Strategisk planering Håkan Persson deltagit.

Lennart Kalander

Avdelningschef Nationell planering

Dokumentegenskaper, Ärendenummer TRV 2021/100822, Motpartens ärendenummer 21-02333, 21-02334, 21-02335, 21-02336, Dokumentdatum 2021-09-28, Dokumenttyp BREV.

